

2870

JUGOSLOVENSKI SAVETODAVNI CENTAR ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO
BEOGRAD
Zmaj Jovina 21/III

2870.

I

SUDETSKI I TATRANSKI ARIŠ I DRUGI ČETINARI BRZOG RASTA
(Izveštaj o mogućnosti gajenja u Jugoslaviji)

II

SEMENSKE SASTOJINE, "PLUS" STABLA KALEMLJENJE I SEMENSKE
PLANTAŽE ARIŠA
(Iskustva ČSSR)

ING. JIŘI ŠINDELAŘ, ekspert za četinare
Zbraslav - Strmadi (ČSSR)

Preveo: Ing. Borivoje Momirović,
Šumarski fakultet, Sarajevo

Dokumentacija
Šumarstvo br. 43

BEOGRAD
1963

S A D R Ž A J

I.

SUDETSKI I TATRANSKI ARIŠ I DRUGI ČETINARI BRZOG RASTA

strana

I.	Uvod ..	9
II.	Problematika	9
III.	Hronološki iskaz rada	9
IV.	Karakteristika biološkog materijala koji je pregledan na ekskurzijama	11
	Evropski ariš - <i>Larix decidua</i> Mill	11
	Japanski ariš - <i>Larix leptolepis</i> Cord	18
	Beli bor - <i>Pinus silvestris</i>	18
	Duglasija - <i>Pseudotsuga Douglasii</i>	20
	Borovac - <i>Pinus strobus</i>	20
V.	Nekoliko primedbi o uzgoju sadnica brzorastućih četinarara u šumskim rasadnicima	21
VI.	Nekoliko napomena o kulturama brzorastućih četinarara	22
VII.	Nekoliko napomena o kalemljenju četinarara i uzgoju okalemlje- nih sadnica	23
VIII.	O mogućnosti upotrebe brzorastućih četinarara	23
	1. Tipovi šumskih sastojina i površina pogodnih za rad s četinarima	24
	2. Vrste i sorte brzorastućih četinarara koje uglavnom dolaze u obzir	24
	a) ariš - <i>Larix spec.</i>	25
	b) beli bor - <i>Pinus silvestris</i>	26
	c) neke najvažnije egzote	26
	3. Nekoliko napomena o tehnici sadnje brzorastućih četinarara	27
	4. Zaključne primedbe	27
IX.	Glavne zaključne preporuke	28
	Nekoliko napomena o sadašnjem rasprostranjenju autohtonog sudetskog ariša u ČSSR	30
	Prirodno rasprostranjenje ariša u Slovačkoj	33

II.

SEMENSKE SASTOJINE, "PLUS" STABLA, KALEMLJENJE I SEMENSKE PLANTAŽE ARIŠA

Osnove za priznavanje semenskih sastojina i semenarska rejonizacija u ČSSR	39
Organizacijske osnove biranja "plus" stabala u ČSSR	45
Pregled čehoslovačkih iskustava s kalemljenjem ariša	50
Neka iskustva sa osnivanjem ariševih semenskih plantaža	56

P R E D G O V O R

U okviru realizacije programa naučno-tehničke saradnje između ČSSR (Čehoslovačka) i SNR Jugoslavije za 1962. godinu, boravio je u našoj zemlji od 11.X. do 19.VI.1962. u svojstvu eksperta za četinare ing. Jiri Šindelarž, naučni saradnik Instituta za istraživanja u šumarstvu i lovnoj privredi Zbraslav - Strnadi (ČSSR).

Osnovni zadatak eksperta bio je da posle obilaska karakterističnih šumskih područja da mišljenje o mogućnostima upotrebe sudetskog i tatranskog ariša, trebojnjskog bora i drugih brzorastućih četinara u šumskoj privredi Jugoslavije i upozna nas s čehoslovačkim iskustvima u tom pogledu.

Od eksperta je takodje traženo da nam izloži osnove organizacije i provođenja postupka priznavanja semenskih objekata, izbora plus stabala, kao i iskustva u kalemljenju ariša i osnivanju ariševih semenskih plantaža u ČSSR.

Ing. Šindelarž je postavljeni zadatak obavio veoma savesno i u svome završnom izveštaju obradio je ovu materiju zaista stručno i pregledno. Njegove korisne sugestije kao i date informacije u toliko su za nas interesantnije što se i mi upravo nalazimo u eri modernizacije šumskog semenarstva. Kao organizator njegovog boravka u Jugoslaviji, Jugoslovenski savetodavni centar za poljoprivredu i šumarstvo se najtoplije zahvaljuje ekspertu Ing. Šindelaržu na svemu ovome, kao i prevodiocu izveštaja Doc.ing. Borivoju Momiroviću.

Kako se radi o stručnoj materiji, odnosno o dokumentaciji veoma instruktivnoj za skoro sve šumsko privredne organizacije, Jugoslovenski savetodavni centar za poljoprivredu i šumarstvo, zahvaljujući saveznim društvenim sredstvima odobrenim u tu svrhu, umnožio je celokupni materijal i objavljuje ga u vidu posebnog stručnog saopštenja (Dokumentacija šumarstva br.43.)

Beograd, avgusta 1963. god.

Ing. Dimitrije Bura, pomoćnik direktora
Jugoslovenskog savetodavnog centra za
poljoprivredu i šumarstvo

Ing. Jirži Sindelarž

SUDETSKI I TATRANSKI ARIŠ I DRUGI ČETINARI BRZOG RASTA
(Izveštaj o mogućnosti gajenja u Jugoslaviji)

*

Ing. T. Ščastni

PRIRODNO RASPROSTRANJENJE ARIŠA U ČSSR